



# ENERGI- OCH KLIMATPLAN TOMELILLA 2020–2025

## DAGS ATT AGERA...

Tomelilla måste hantera klimatförändringarnas effekter i samhället på ett långsiktigt hållbart sätt.

Klimatfrågan är akut och vi börjar se effekterna av ett förändrat klimat. Sommaren 2018 gick till historien som den varmaste sedan temperaturmätningarna började för 260 år sedan och följderna blev torka, uteblivna skördar och bränder.

Tiden för handling och åtgärder är nu och kommunen har ett stort ansvar i att leda arbetet och visa vägen.

**Tomelilla ska bli en fossilbränslefri och klimatneutral kommun.**

Så här gör vi...



## Innehåll

<b>Inledning</b> .....	2
<b>Syfte</b> .....	2
Statligt stöd till energieffektivisering i kommuner och landsting.....	2
Utmaning 100% fossilbränsle fritt Skåne .....	2
<b>Ansvar och uppföljning</b> .....	2
<b>Målgrupp, kopplingar och avgränsningar</b> .....	3
Parisavtalet .....	3
Agenda 2030 och de 17 hållbarhetsmålen .....	3
<b>Nationella, regionala och kommunala mål</b> .....	4
Nationella och övergripande mål.....	4
Sveriges Klimatmål .....	4
Klimatmål för Skåne till år 2030 .....	4
<b>Tomelilla – Tillsammans för en fossilfri och klimatneutral kommun 2025</b> .....	5
Vart vill vi och vart ska vi?.....	5
Klimatomställning.....	5
Åtgärdsplan .....	5
Med fokus på... ..	5
Medveten förebild,.....	5
Hållbar mobilitet .....	5
Ökad energieffektivitet och energiproduktion,.....	5
Cirkulär konsumtion.....	5
Starkt klimatsmart näringsliv,.....	5

**Antagen** av kommunstyrelsen den 18 december 2019, Ks § 158/2019

**Gäller från datum** 1 januari 2020

**Dokumentansvarig politisk instans:** Kommunstyrelsen

**Dokumentansvarig tjänsteman:** Utvecklingschef

**Uppföljning:** En gång per mandatperiod eller oftare vid behov

**Åtgärdsplan:** Ska upprättas av verksamheterna, där ambitioner och åtgärder för planen ska förtydligas.

# Energi- och klimatplan 2020–2025

## Inledning

Tomelilla kommun har ett övergripande mål för sitt energi- och klimatarbete att bli fossilfria när det gäller uppvärmning, el, och transporter. Kommunen har under flera år arbetat på olika sätt för att uppnå målet och arbetet har delvis finansierats genom olika projekt pengar. Satsningarna har gett minskade utsläpp av växthusgaser, minskad energianvändning och ökad kompetens om det interna arbetet med frågorna. Den senaste energi- och klimatstrategin beslutades 2010 och fram till nu har arbetet drivits enligt den strategin, samt andra efterföljande dokument såsom miljömålsdokument och Översiktsplan.

## Syfte

Syftet är att belysa de utmaningar som finns, samt definiera viljeinriktning och mål för energi- och klimatarbetet. Tillsammans arbetar vi för en hållbar framtid där fossil energi är utbytt mot mer miljövänliga alternativ, förbrukningen måste minskas genom effektivisering och miljöpåverkan måste begränsas.

## Statligt stöd till energieffektivisering i kommuner och landsting

Kommunen var delaktig i energimyndighetens projekt under åren 2010 - 2014 som gav bidrag till att arbeta internt med kommunernas energieffektivisering. Under projektperioden arbetade förvaltningen, där samhällsbyggnadsverksamheten var drivande, med energieffektivisering där främsta fokus var fordon, resor och fastighetsdrift.

I arbetet med energieffektiviseringsstödet började förvaltningen sammanställa statistik över den egna förbrukningen av fjärrvärme, el, drivmedel och personresor. En statistik som nu ger stort stöd för uppföljning och vidare arbete.

Energianvändningen minskade och fordonsparken har till stor del uppdaterats från bensin och diesel till biogas och laddhybrider, uppvärmningen är nästintill fossilfri och elen är miljömärkt.

## Utmaning 100% fossilbränsle fritt Skåne

Tomelilla kommun har antagit utmaningen 100% fossilbränsle fritt Skåne 2020 och inom ramen för utmaningen har förvaltningen deltagit i projektet 100% fossilbränslefria kommuner som avslutades våren 2019. Projektets övergripande mål var att de deltagande kommunerna skulle minska sin användning av fossil energi till en minimal nivå, med minskade utsläpp av växthusgaser som följd, och de deltagande kommunerna influerade andra samhällsaktörer att minska sin användning av fossil energi.

Resultat från projektet presenteras på klimatsamverkan Skånes hemsida.

## Ansvar och uppföljning

Dokumentansvarig politisk instans är kommunstyrelsen.

Utvecklingschefen är dokumentansvarig och ansvarar för uppföljning av dokumentet

Uppföljning en gång per mandatperiod eller oftare vid behov.

Alla ledare ansvarar för att planen bryts ned och realiserar i verksamheten.

Verksamhetscheferna ansvarar för att den följs upp på verksamhetsnivå i samband med tertiärrapportering. Alla ledare och medarbetare har ett personligt ansvar för att energi- och klimatplanen efterlevs.

## Målgrupp, kopplingar och avgränsningar

Åtgärderna i planen berör den kommunala förvaltningen, de kommunala hel- och delägda bolagen samt till viss del invånarna i Tomelilla kommun.

### Parisavtalet

Det globala klimatavtalet, ”Parisavtalet” trädde i kraft i november 2016. Kärnan i avtalet är att minska utsläppen av växthusgaser, samt stödja de som drabbas av klimatförändringarnas effekter.

Liksom Kyotoprotokollet är Parisavtalet kopplat till klimatkonventionen, UNFCCC, som är ett internationellt avtal under FN. Av de 197 länderna som är parter till konventionen har 194 skrivit under Parisavtalet. Hittills (april 2017) har 141 av dessa ratificerat avtalet och därmed blivit parter till det. Några av de viktigaste punkterna i avtalet är:

- Hålla den globala uppvärmningen under två grader, men helst under 1,5 grader
- Öka ambitionerna efter hand, avstämning var femte år
- Stöd från industrialiserade länder till utvecklingsländer

Mer information om parisavtalet finns på naturvårdsverkets hemsida.

### Agenda 2030 och de 17 hållbarhetsmålen

Den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer Agenda 2030 med dess 17 globala mål för hållbar utveckling. Framtill år 2030 ska världen ledas mot en hållbar och rättvis framtid. Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030, på hemmaplan och globalt. Sverige ska transformeras till världens första fossilfria välfärdsland. Agenda 2030 är en angelägenhet för hela samhället, alla ska vara med och ingen ska lämnas utanför. För att uppnå det krävs kommunernas delaktighet och engagemang.

Energi- och klimatplanen för Tomelilla 2019–2025 möter olika delmål i Agenda 2030, följande globala hållbarhetsmål är viktiga för arbetet med energi- och klimat.

- Mål 7 Hållbar energi för alla
- Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Mål 11 Hållbara städer och samhällen
- Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion
- Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna

Hållbarhetsarbetet berör alla aspekter av de sociala, ekonomiska och miljömässiga, som offentlig aktör finns ett ansvar och en uppgift att agera föregångare i klimatomställningen och göra det lätt för företagare och invånare att agera klimatsmart och hållbart.



## Nationella, regionala och kommunala mål

Det finns ett flertal nationella och regionala mål som berör arbetet med energi- och klimatplanen för Tomelilla, nedan redovisas de mål som planen ska bidra till att uppnå.

### Nationella och övergripande mål

De 16 nationella miljömålen, Regeringens klimatpolitiska ramverk och dess klimatmål samt Länsstyrelsen klimatmål för Skåne till år 2030 genomsyrar arbetet med energi- och klimatplanen.

### Sveriges Klimatmål

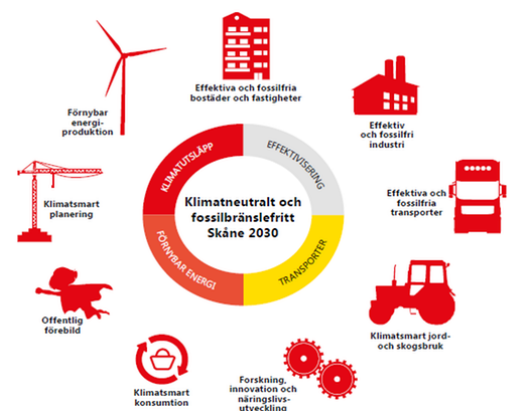
Riksdagen har antagit ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige som innehåller nya klimatmål, en klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Det klimatpolitiska ramverket består av tre delar: klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Nedan redovisas Sveriges klimatmål;

- Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp.
- Utsläppen i Sverige i de sektorer som kommer att omfattas av EU:s ansvarsfördelningsförordning, bör senast år 2030 vara minst 63 procent lägre än utsläppen 1990 och minst 75 procent lägre år 2040. (främst från transporter, arbetsmaskiner, mindre industri- och energianläggningar, bostäder och jordbruk).
- Utsläppen från inrikes transporter, utom inrikes flyg, ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010.

### Klimatmål för Skåne till år 2030

Länsstyrelsen Skåne har tillsammans med Region Skåne och Kommunförbundet Skåne, inom ramen för Klimatsamverkan Skåne, tagit fram en klimat- och energistrategi för Skåne. Strategin beslutades juni 2018 och innehåller regionala klimatmål för Skåne till år 2030;

- Utsläppen av växthusgaser i Skåne ska vara minst 80 procent lägre än år 1990.
- Utsläppen av växthusgaser från konsumtion i Skåne ska vara högst 5 ton koldioxidekvivalenter per person och år.
- Energianvändningen i Skåne ska vara minst 20 procent lägre än år 2005 och utgöras av minst 80 procent förnybar energi.
- Andelen resor som görs med cykel eller gång ska vara minst 30 procent och andelen resor som görs med kollektivtrafik ska vara minst 28 procent av det totala antalet resor i Skåne.
- Utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne ska vara minst 70 procent lägre än år 2010.



# Tillsammans för en fossilfri och klimatneutral kommun 2025

## Vart vill vi och vart ska vi?

Tomelilla kommun har som övergripande målbild att bli **en fossilbränslefri och klimatneutral kommun 2025**, förvaltning, näringsliv och invånare är alla viktiga aktörer i arbetet och tillsammans arbetar vi med åtgärder och handlingar som leder oss framåt.

## Klimatomställning

För att stävja resor med flyg och egen bil i tjänst inrättas en intern klimatomställningsfond, där pengarna går tillbaka till interna klimatsatsningar.

Tomelilla ska uppnå en hållbar utveckling genom att vara en aktör att räkna med och är i framkant gällande digitalisering och innovation. Vi ska identifiera och arbeta med våra styrkor, utmaningar och vi vågar pröva nya lösningar.

## Åtgärdsplan

Verksamheterna ska i åtgärdsplanen fastställa hur fokusområdena och målbilden ska uppnås. Med fokus på konkreta åtgärder för perioden 2019–2025.

## Med fokus på...

**Tillsammans** ska vi fokusera på följande område för att uppnå viljeriktningen med energi- och klimatplanen.

### Medveten förebild,

Genom att aktivt och målmedvetet arbeta för att minska förvaltningens klimatpåverkan agerar kommunen som offentlig förebild.

### Hållbar mobilitet

Genom att arbeta för fossilfria energieffektiva transporter, ändrade resvanor samt bra och tillgänglig kollektivtrafik. Där utveckling av cykelvägar, samordnade transporter och fossilfria alternativ är i fokus.

### Ökad energieffektivitet och energiproduktion,

Genom minskad energiåtgång, ökad andel förnybar energi, med klimatsmart planering där effektiva och fossilfria fastigheter är i fokus.

### Cirkulär konsumtion

Genom upphandling med ett cirkulärt fokus på mat, energi, material och avfall.

### Starkt klimatsmart näringsliv,

Genom att tillsammans underlätta och ge förutsättningar för ett hållbart och starkt näringsliv. Där starka samverkansmiljöer skapas och en hållbar utveckling med energi och klimat i fokus är en naturlig del.

## SAXAT UR OMVÄRLDSANALYSEN

Klimatförändringarna i samhället påverkar vår förmåga till försörjning och självhushållning. I en landsbygdskommun som Tomelilla krävs en omställning och anpassning till det förändrade klimatet för att säkerställa kommunens attraktivitet. Här finns möjligheter till företagande och branschutveckling för att möta behovet av omställning. Cirkulär ekonomi och hushållande av resurser är en förutsättning för tillväxt.

Tomelilla måste hantera klimatförändringarnas effekter i samhället på ett långsiktigt hållbart sätt.

### Utmaning...

- Att bli en fossilbränslefri och klimatneutral kommun
- Att hantera och minimera direkta effekter och risker till följd av ett förändrat klimat
- Att ställa om till cirkulär ekonomi
- Att undersöka och presentera möjligheter för branschutveckling och företagande